



UNIVERSITÄTS-  
BIBLIOTHEK  
PADERBORN

## Universitätsbibliothek Paderborn

### **Conciliorvm Omnivm Generalivm Et Provincialivm Collectio Regia**

Ab anno MCCCXVI. ad annum MCCCCXXIII.

**Parisiis, 1644**

Historia Concilii.

**urn:nbn:de:hbz:466:1-15653**



# CONCILIUM CONSTANTIENSE GENERALE.

ANNO  
CHRISTI  
1414.

## HISTORIA CONCILII.



ONCILIUM Constantiense cum præcipue congregatum fuerit extinguendi schismatis causa, quo iam diu ecclesia laborabat, & in tres diuisa partes, quis esset verus omnino & certus pontifex, vix agnoscebat: res grauissima, quæ diu multumque Christianos torsit, suo iure postulare videtur, ut huiusce schismatis initia paulo altius repetantur, & quis tum fuerit ecclesiæ status, atque illorum temporum conditio, breuiter explicetur. Ac primum quidem illud inter omnes constat, Clementem V. pontificem maximum anno a Christo nato 1305. sedem apostolicam in Galliam transtulisse, ac tum ipsum, tum eiusdem successores septuaginta annorum spatio, non sine magno Romanæ ecclesiæ atque Italiæ detrimento, ibidem perstitisse. Tandem Gregorius XI. cum secum ipse reputaret clades magnas, quæ ex hac pontificis absentia in Italiam totam, præsertim vero in Romanam ditionem redundabant; cum videret patrimonium sancti Petri magna ex parte a tyrannis occupatum, ciuitates nobilissimas seruitute oppressas, totamque illam regionem ciuili bello deformatam; denique propter studia partium homines odio & furore inflammatos, nullam æquitatis, nullam iustitiæ, nullam humanitatis rationem habere: decreuit tandem grauissimis hisce causis commotus, relicta Gallia Romam commigrare. Quamuis enim

ANNO  
 CHRISTI  
 1414.

enim Gallus esset, sciretque Gallos ægre laturos; voluit tamen (ut optimum pontificem decebat) patriæ splendori, & Gallorum utilitati reipublicæ salutem & ecclesiæ dignitatem anteferre. Venit itaque Romam Gregorius, magnoque ciuium omnium concursu, & incredibili lætitia exceptus, cum statim in concilianda pace, in alliciendis ad virtutem atque ad officium ciuibus, in restituendis ædificiis vetustate collapsis, & in aliis huiusmodi optimo pastore atque pontifice dignis omne suum studium atque operam collocare cepisset, paulo post morbo oppressus, summo ciuium & Christianorum omnium mœrore ex vita discessit. Cum autem post eius obitum se cardinales ad electionem successoris compararent, ecce tibi populus Romanus, veritus ne forte Gallus quispiam, qui Auenionem rediret, pontifex deligeretur, cardinales adiit, rogauitque, uti de Italo pontifice creando cogitarent, qui Romæ perpetuo commoraretur, neque in Galliam remigraret. His populi precibus cum cardinales paucis respondissent, sibi in animo esse ecclesiæ dignitati atque utilitati (ut par erat) totis viribus prospicere: mox dimisso populo, in conclaue, ut mos est, inclusi, confestim de electione pontificis diligenter agere cœperunt. Erant ipsi magna ex parte Galli, sed cum inter se primo non consentirent, aliique aliis cedere nollent, tandem communi omnium consensu Bartholomæum Prignanum Neapolitanum, archiepiscopum Barensem, extra collegium summum pontificem designarunt. Affirmant nonnulli eos esse testatos, se populi Romani metu, suis suffragiis illum nominasse. Verum quomodocumque se res habeat, re vera <sup>a</sup> Bartholomæus pontifex constitutus est, & Urbanus VI. appellatus. Quocirca magno apparatu, Romanorumque lætitia, insignia pontificatus accepit. Sed cum postea nimiam eiusdem seueritatem improbarent cardinales, omnes, vno excepto, per speciem vitandi caloris æstiuo primo Anagniam, deinde Fundos secesserunt. Ibi, cum se timoris causa Urbano pontificatum detulisse affirmarent, eius electionem irritam esse declararunt, cunctisque suffragiis Robertum Gebennensem, qui Clemens VII. dictus est, pontificem designarunt: qui mox in Galliam recedens cum cardinalium collegio, more superiorum pontificum, Auenione, quæ vrbs sita est in Prouincia, sui pontificatus sedem collocauit. Hinc igitur ortum schisma teterrimum, totaque Europa in contrarias partes distracta. Urbanus se iure, atque aliorum pontificum more creatum esse affirmabat, neque posse cardinales timoris excusationem prætexere, cum etiam aliquot post electionem men-

<sup>a</sup> Blondus  
 decad. 2.  
 libr. 10.  
 Tho. Vval-  
 sing. hist.  
 Anglic. in  
 Ricardo se-  
 cundo, Bap-  
 tista, Platina  
 in Urbano  
 VI. & alii.

ANNO  
 CHRISTI  
 1414.

sibus Romæ commorati, libere actis pontificiis adsuerint, ipsumque tamquam verum pontificem sæpe venerati sint. Contra Clemens populi Romani minas in medium proferebat, & cardinales non sponte, sed metu coactos ad Urbanum inclinasse, eumque verbo dumtaxat, non re ipsa pontificem creatum esse dicebat. His igitur rationibus uterque pontifex adductus, alterum contemnebat, ac tum ipsum, tum eius cardinales execrabatur. Cum autem reges & prouinciæ non aperte intelligerent, uter verus esset pontifex, alii hunc, alii illum variis rationibus permoti sequebantur. Et quamuis multi, temporis decursu, sententiam mutauerint, tamen principio Italia tota (regno Neapolitano excepto) Germania, Hungaria, Anglia, Polonia, & aliæ prouinciæ Urbanum secuta sunt, eumque tamquam verum pontificem summa obseruantia coluerunt. At vero partes Clementis amplexa est Gallia, & fere Hispania tota, item Scotia, regnum Neapolitanum, & multæ præterea prouinciæ, ac principes viri. Uterque pontifex in eo maxime elaborauit, ut omnes ad se alliceret. Urbanus vero, quia relictus fuerat a cardinalibus (uno excepto) nouum collegium instituit, multosque viros virtute & eruditione præstantes in cardinalium numerum cooptauit. Verum, quia hoc loco non agitur de rebus ipsorum pontificum gestis, sed tantum de schismatis causis, illud commemorare sit satis, in locum Urbani, qui annos fere duodecim vixit, Bonifacium IX. successisse; & in locum Clementis Benedictum Hispanum XIII. qui triginta & eo amplius annos pontificis nomen apud suos retinuit. Bonifacio successit Innocentius VII. & Innocentio Gregorius XII. Is cum pontificatum gereret, iamque Christiani omnes hoc schisma ægerrime ferrent, egerunt sæpe nonnulli viri generis nobilitate & auctoritate clarissimi cum ipso & Benedicto, ut iam tandem hoc summum ecclesiæ detrimentum delerent: quod si id necessarium esset ad schisma restringendum, uterque de suo iure cederet, aliusque tandem verus ac certus pontifex deligeretur. Cardinales in primis tum Gregorii, tum Benedicti totis viribus utrumque ad concordiam hortabantur, dabantque in primis operam, ut ambo conuenirent, simulque communem illam perniciem depellerent: ac si res postulare videretur, uterque se pontificatu abdicaret. Assenserunt pontifices Gregorius & Benedictus, amboque quasi desiderio prospiciendi laboranti ecclesiæ flagrarent, illico cardinalium comitatu septi, iter ingressi sunt: sed paulo antequam accederent, cum uterque alterius insidias timeret, aut se timere certe simularet, neuter, quantumuis cardinales animos darent,

ANNO  
CHRISTI  
1414.

ad locum destinatum voluit peruenire. Id vero molestissime ferentes utriusque pontificis cardinales, cum insidias illas fictas & commentitias existimarent, actum Gregorium, tum Benedictum ecclesie dignitati suam utilitatem anteponebant arbitrarentur, continuo ab ipsis discedentes, Pisas aduolant, Concilium congregant, accedunt multi episcopi, quibus ecclesie salus cara in primis erat, eamque tam graui ac diuturno schismatis morbo tot annos laborare periniquo animo patiebantur. Defertur hoc negotium grauissimum ad Concilium, vocantur in ius Gregorius & Benedictus, examinatur causa: ad extremum cum illi adesse nollent, summa totius Synodi approbatione utriusque pontificatus abrogatur. Ac ne amplius ecclesia certo pontifice esset orbata, statim a cardinalibus, Petrus Philaretus Cretensis vir optimus atque doctissimus renuntiatur, qui Alexander V. vocatus, summa bonorum omnium gratulatione in sancti Petri sede collocatur. His peractis cum omnes gaudio exultarent, cum cardinales & Synodus se iam ecclesie dignitati optime consuluisse, ipsique ecclesie sanitatem omnino attulisse existimarent, reuixit continuo schisma, quod extinctum putabatur: imo vero non reuixit (neque enim erat extinctum) sed cum in occulto flamma lateret, repente maiore impetu erupit, maiusque incendium excitauit. Cum enim Gregorius & Benedictus Synodo parere, seque pontificatu abdicare nollent, statim illud in controuersiam venit: Num Synodus Pisana in illos animaduertere potuerit, praesertim cum eorum alteruter verus esset pontifex, tametsi uter is esset, non plane constaret. Itaque cum hoc schisma duo tantum capita haberet initio, Synodusque utrumque vellet abscindere, tria simul eodem tempore subito extiterunt. Nam praeter Alexandrum, qui in Concilio pontifex fuerat constitutus, retinebat adhuc Gregorius nomen pontificis, eumque nonnullae Italiae ciuitates tamquam verum pontificem colebant: nominabatur etiam Benedictus pontifex, eumque maxima Hispaniae pars, & nonnulli Galliae proceres sequebantur. Erant denique tres nomine pontifices, ipsaque ecclesia, quae in duas partes antea fuerat diuisa, tunc in tres partes quodammodo distrahebatur. Sed opem tulit aliquando tantis malis Deus optimus maximus, postque turbulentas adeo tempestates, quibus ecclesia iactata fuerat, sedatis fluctibus, attulit tranquillitatem. Alexander igitur Pisis delectus, cum Concilium ipsum ad negotia ecclesiae constituenda maxime necessarium arbitraretur, noluit illud dissoluere: attamen grauissimas ob causas in tempus magis opportunum reseruauit: atque inde Bononiam profectus, paulo post morbo

<sup>b</sup> Tho. Vval-  
sing. in  
Henr. 4.  
Blond. loc.  
cit. & alii.

Concil. Tom. 29.

Gg ij

extinctus est, cum decem menses pontificatum gessisset. Successit in eius locum Ioannes XXIII. qui de transferendo Concilio Pisano in commodiorem aliquem locum, ad quem tutus omnibus pateret accessus, ac de restituenda ecclesia in pristinum statum serio cogitare cepit.

<sup>c</sup> Tho. Vval-  
sing. in E-  
duardo III.  
& Ricardo  
II. & Con-  
cil. Con-  
stan. sess. 8.

Incitabat illum, præter negotium schismatis, aliud maximum ecclesiæ detrimentum, quod eodem tempore impendebat. Cum enim Ioannes Vuicleffus<sup>c</sup> Anglus, homo sceleratus, multas hæreses disseminasset, easque variis libris complexus esset, tantam perniciem huiusmodi scriptis etiam mortuus attulit, ut multi venenum illud mortiferum libenter haurirent, ac tamquam furiosi, amentiaque præcipites periculum summum, quod in illis latebat, quamvis admoniti vitare nollent. Quinetiam (quod mirum est) cum in Bohemiam iam libri peruenissent, tanta fuit illorum hominum stultitia, ut cum primo iussu pontificis maximi archiepiscopi, tum Cantuariensis, tum Eboracensis in Anglia, & Pragensis in Bohemia, eos libros damnassent, ac deinde Pragensis eos palam comburi iussisset, postea vero patres in Synodo Romana eos libros iterum condemnassent; multi tamen plus Ioanni Hus, qui illorum librorum, errorumque patrocinium susceperat, quam reliquis omnibus crederent; nec solum domi retinerent, verum etiam auro & argento codices pestilentissimos exornarent. Erat sacerdos Ioannes Hus,<sup>d</sup> & simulatione sanctitatis multos sibi in Bohemia deuinxerat, in suis autem concionibus, repugnante archiepiscopo, summis laudibus Vuicleffum efferebat, populumque ipsum tum ad eius doctrinam amplectendam hortabatur, tum vero homo nefarius alias hæreses impudenter addebat, quas apud patres in Synodo generali se defensurum esse iactabat. Cum igitur tantum malum in dies latius serperet, magnamque Bohemiæ partem occuparet, vix iam sine Concilio huic detestabili pesti remedium poterat adhiberi. Huc accedebant simoniæ labe, aliaque vitia maxima, quæ occasione schismatis paulatim irrepserant, statumque ecclesiæ ita deformabant, ut etiam si nulla alia causa subesset, vel hæc una suo iure Concilium postularet.

<sup>4</sup> Aneas Sil-  
uius histor.  
Bohem. c.  
35. & seqq.

<sup>e</sup> Bulla con-  
uocationis  
Cõcilii, quæ  
in prima  
sess. conti-  
netur.  
<sup>f</sup> sess. 1. in  
princip.

Itaque Ioannes hisce causis permotus, & Sigismundi Romanorum imperatoris electi consilio adductus, quinto Idus Decembris anno a Christo nato 1413. Concilium indixit, cumque Constantiam urbem in Germania prope Heluetios sitam delegisset, ipse anno proximo<sup>f</sup> quinto Kalendas Nouembris cum maximo ornatissimoque cardinalium, & aliorum antistitum comitatu

ANNO  
CHRISTI  
1414.

Constantiam venit, paucisque post diebus initium Concilio dedit. \* Hæc omnia constant exactis.  
 Conuenerunt ad hanc Synodum multi patres, viri doctrina & probitate clarissimi; multi item viri potentia, generisque splendore, in primis vero ipse Romanorum rex Sigismundus, qui magnam speciem in eo pietatis & religionis dedit. Comitati sunt eum permulti Germaniæ atque Hungariæ principes amplissimi, qui etsi non omnes eodem tempore, semper tamen aliqui Constantiæ permanserunt. Inchoato deinde Concilio, tametsi eam ob causam potissimum erat coactum, ut schisma extingueretur, nunquam tamen in eo elaborarunt patres, ut singulorum pontificum ius perpendere, aut quis reliquis præferendus esset, rationibus & argumentis exquirent. Erat id enim difficillimum, vixque vnquam ad exitum fuisset causa perducta. Itaque patres id vnun curarunt, ut illi tres pontifices de suo quisque iure decederent, aliusque verus & certus, de quo nulla posset esse dubitatio, pontifex deligeretur. Quamuis autem Ioannes XXIII. Synodum congregasset, seque pontificatu cessurum promississet, si Gregorius & Benedictus se vellent abdicare, tamen mutato consilio clam noctu, pontificiis insignibus abiectis, Constantia discessit, & se in oppidum quoddam ducis Austriæ, cuius auxilium implorauerat, metu perterritus recepit. Tulit grauiter Synodus Ioannis discessum, acerbeque in eum inuecta est. Fuerant Joanni præterea multa obiecta crimina, de quibus continuo patres cognouerunt, iudiciorumque ordine seruato, primo quidem eum a pontificatus administratione remouerunt: paucis vero post diebus postrema lata sententia, eidem pontificatum abrogarunt. Tulit Ioannes moderate, atque adeo suo assensu Synodi sententiam comprobauit. Ac ne qua vnquam dubitatio posset existere, de iure suo sponte decessit, seque pontificatu abdicauit. Atque ita est Ioannis ad exitum causa perducta. Hæc acta sunt, vsque ad actionem XII. quæ habita est quarto Calendas Junii, anno MCCCCXV.

Præterea <sup>h</sup> errores Ioannis Vuicleffi & Ioannis Hus examinati sunt, eorumque causa doctissimis hominibus commissa; qui cum attente libros eorum legissent, multa in iis reppererunt a religione Christiana aliena: in primis vero apud Vuicleffum quadraginta quinque, & apud Ioannem Hus triginta articulos perniciosos, qui etsi non omnes in eodem impietatis gradu versarentur, aliique essent aliis deteriores; tamen in omnibus pestiferum latebat virus, omnesque salutari ecclesiæ doctrinæ aut omnino, aut aliqua certe ex parte aduersabantur. Quare Synodus articulis in

medium prolatis, non solum libros damnauit, eorumque lectionem Christianis omnibus interdixit, verum etiam auctorem ipsum inter hæreticos retulit, atque anathemate perculit, & eius ossa iussit, si quo modo agnosci possent, e sepulcro eruta concremari. Porro cum ipse Ioannes Hus Constantiam venisset, ut Vucleffi hæreses & suas coram patribus tueretur, ac principio assentiri Synodo se velle dixisset; deinde tamen ad ingenium rediens, suos & Vucleffi errores defendere, quam veram ecclesiæ doctrinam sequi, maluit; in illisque persistens, a patribus de hæresi damnatus, viuus exustus est. Accessit ad idem Concilium Hieronymus de Praga, eiusdem Ioannis socius, & eorundem errorum propugnator acerrimus. <sup>1</sup> Huic fidem publicam postulanti Concilium dedit, salua tamen iustitia (hæc enim sunt verba Synodi) quibus verbis eidem, nisi ab hæresi discederet, aperte supplicium minabatur. Ergo Constantiam profectus, primo quidem palam hæreses <sup>1</sup> detestatus, fidemque catholicam confessus est: sed paulo post ad pristinos errores <sup>m</sup> reuersus, eandemque Vucleffi & Ioannis Hus doctrinam a Synodo iam damnatam (una tantum re excepta) defendere ausus, statim suæ temeritatis & audaciæ pœnas iustas debitasque persoluit. Hæc acta sunt in hæreticorum causa, quæ ut non eodem tempore sint omnia gesta, tamen cum eiusdem sint generis, consimul ea coniungere consentaneum visum est.

<sup>1</sup> Sess. 6.<sup>1</sup> Sess. 19.<sup>m</sup> Sess. 21.

Restat iam, ut aliæ Synodi res gestæ in medium breuiter primo afferantur. Post sententiam contra Ioannem XXIII. latam, omnia magna ex parte feliciter euenere. Gregorius enim vir bonus & pius paucis post diebus, cum ecclesiæ statum videret, religione obstrictus, Joannem Dominicum cardinalem Ragusinum, & Carolum Malatestam virum clarissimum Constantiam misit; nec solum auctoritatem suam interposuit, ac per hos legatos Synodum suo nomine comprobauit, verum etiam per eundem Carolum, cui hanc rem totam commisit, magna omnium approbatione pontificatum deposuit. Accepit ex ea re Concilium eximiam voluptatem, cum videret duas iam partes inter se coniunctas, tantumque reliquam esse tertiam Benedicti, eamque solam obstare, quo minus negotium grauissimum ad exitum perduceretur. Quod autem suspicarentur patres ex iis quæ viderant, Benedictum non facile cessurum, omnes nervos in eo contenderunt, ut pertinacem eius animum expugnarent. Quare, cum summa <sup>2</sup> esset eo tempore Sigismundi imperatoris auctoritas, Synodus <sup>n</sup> ipsum

<sup>2</sup> Sess. 16. &  
17.

ANNO CHRISTI 1414. magnopere rogauit, ut ecclesie susciperet patrocinium, & ipsemet cum legatis Concilii Benedictum adiret, & ad officium cohortaretur. Quod si eum adducere minus posset, Ferdinandum certe Aragoniae regem, qui praeter ceteros Benedicto fauebat, & alios qui eundem ut verum pontificem venerabantur, ab ipso Benedicto auertere, & ad delendam insignem illam maculam, & ad ecclesiam uno omnium consensu in antiquum statum restituendam, conaretur impellere. Susceperat iam antea Sigismundus negotium, egeratque perliteras cum ipso Ferdinando Aragoniae rege, ut Nicæam Prouinciae urbem ambo conuenirent, ad eandemque Gregorius & Benedictus accederent: tum vero etsi Gregorius plane iam suo officio satisfecerat, unaque tantum Benedicti pars Synodo repugnabat, non solum Sigismundus iter aggressus est, verum etiam cum Ferdinando graui ac diuturno morbo laborans, nullo modo ad Nicæam venire posset; imperator clarissimus, cui ecclesiae dignitas cara in primis erat, purpura & maiestate imperatoria indignum non putauit in Hispaniam se conferre, ac regem auctoritate & potentia inferiorem, cum tam longe abesset, quoniam ita ecclesiae expediebat, intra Aragoniae fines conuenire. Erat Ferdinandus eo tempore Perpiniæ, quod oppidum ut sit in regni Aragoniae ditione, tamen citra montes Pyrenæos in Gallia Narbonensi situm est. Ibi Sigismundus una cum sex Concilii legatis, quorum princeps erat Iacobus Turonensis archiepiscopus, magnifice ac regio apparatu acceptus, statim cum rege Ferdinando de negotio egit: deinde cum Benedicto qui eiusdem Ferdinandi opera Perpinianum venerat, atque in ibi tum diu diuersabatur. Obsecrarunt eum reges ac legati, ut ecclesiae aliquando consuleret: & quoniam nihil praeter ipsius uoluntatem detestabili pesti depellendae tunc obstabat, daret ipse quoque manus, tribueretque hoc summum ecclesiae beneficium, eiusque utilitatem, ut virum Christianum decet, nomini & insignibus pontificis anteferet. Restitit usquequaque Benedictus, nullisque unquam precibus moueri potuit: atque adeo cum causam suam defendendam suscepisset, septem horas in tuendo suo iure & explicando consumpsit. Tantum attulit fastidium omnibus, praesertim vero Ferdinando, summa illa duri hominis pertinacia, ut Benedictus pertimuerit, ne sibi forte aliqua vis afferretur. Quapropter noctu clam ad Colliberis portum, in quo duas ipse triremes promptas habebat, celeriter profugit, ac statim portu soluens, Peniscolam nauigauit. Est Peniscola oppidum Hispaniae citerioris

apud Ilercaones non longe ab urbe Dertosa, quod oppidum ferme undique mari alluitur. Ibi Benedictus arcem habebat loci natura, militum præsidio, omnique rerum genere munitissimam. In ea inclusus deinceps vitam egit, nihilque amplius de abdicatione, aut de Synodo audire voluit: & quamuis ab omnibus regibus & prouinciis desertus, ad extremum tamen usque spiritum retinuit pontificatus insignia. Interea Ferdinandus rex, singulari Benedicti contumacia commotus, ab eo discedere decreuit: reque cum aliis regibus ac principibus qui Benedicti partes sequebantur, quamprimum communicata, prope omnes Ferdinandi consilium summo consensu comprobarunt; omniumque nomine missi sunt legati Narbonem, ubi Sigismundus negotii exitum expectabat. Cum igitur Narbone concordie conditiones essent a regum legatis propositæ, eas continuo Sigismundus, & episcopi qui cum eo venerant, acceperunt: Synodusque ipsa Constantiensis, ad quam delatæ sunt, easdem sine ulla cunctatione approbavit: & quia longum esset omnia huius concordie capita commemorare, satis erit proferre præcipua. Illud igitur primum inter regum legatos & Synodum conuenit, ut omnia decreta quæ a ceteris pontificibus, atque a Synodo Pisana prius, postea vero a Constantiensi contra eos qui Benedictum tamquam verum pontificem coluerunt, sunt constituta, rescinderentur, & irrita essent. Deinde ut ea quæ Benedictus ut pontifex suis concessisset, a Synodo confirmarentur. Præterea ut cardinales Benedicti, si ad Synodum venirent, in numero cardinalium essent, idemque honor eis haberetur, qui veris cardinalibus haberi solet. Item ut ministris Benedicti, qui ab ipso deficerent, honesta aliqua ratione Synodus prouideret. His rebus ita constitutis, legati Alphonsi regis Aragoniæ, qui in locum patris Ferdinandi nuper demortui successerat, ac deinceps aliorum regum, Constantiam venerunt, ac tum ipsi, tum multi episcopi & abbates Hispani, aliique viri summa auctoritate præditi se (ut in pactis cautum erat) cum Synodo coniunxerunt. Erat iam tum Concilium Constantiense generale, cum trium partium, in quas ecclesia fuerat antea distracta, concursus factus esset; videbaturque iam schisma magna ex parte sublatum. Sed ne ullus scrupulus amplius resideret, antequam pontifex verus ac certus designaretur, voluerunt patres de negotio Benedicti cognoscere, eique, nisi se ipse prius abdicaret, causa cognita, pontificatum abrogare. Fuit itaque Benedictus in ius vocatus: sed contempsit ipse tum Synodum, tum eius edictum, neque unquam adduci potuit, ut adesset,

o Sess. 20.  
& 22.

p Sess. 23.  
24. 29. &  
seqq.

ANNO  
CHRISTI  
1414

adesset, aut quidquam responderet. Quare Synodus hominis insolentiam grauius ferens, seruata omni ex parte iudiciorum forma, in Benedictum animaduertit, sententiaque lata ipsum de variis criminibus damnauit, atque anathematis pœna prius multatum, omnino de pontificatu deiecit. Post hanc sententiam communi omnium consensu confirmatam, cum nihil iam prohibere videretur, quo minus pontifex ecclesiæ præfici posset, statim patres<sup>a</sup> se ad eius electionem compararunt, & ad eos cardinales, qui tum Constantiæ aderant, alios xxx. viros probos & eruditos adiunxerunt, quos suffragii ius in ea tantum electione habere voluerunt. Ingressi sunt hi in conclaue sexto Idus Nouembris, & sexto post die pontifex renuntiatus est Otho Columna patria Romanus ex illustri Columnensium familia natus, vir prudentia & pietate insignis, qui quod in feriis sancti Martini esset electus, ab eo voluit nomen accipere; atque ita Martinus quintus est appellatus. Ceperunt patres omnes mirificam ex ea re lætitiã, tum quia sublato schismate pontifex iam certus erat electus, tum quia Martinus præter ceteros illo munere dignissimus videretur. Mansit pontifex Constantiæ amplius quam quinque menses: quo toto tempore quamquam generale Concilium sine dubio & maximæ auctoritatis fuit, cum Martinus pontifex maximus illi præesset, non tamen multa extant ipsius Concilii decreta. Tandem anno 1418. cum iam patres qui ab initio venerant, quatuor annos & sex menses Constantiæ traduxissent, resque ipsa postulare videretur, vt absoluto negotio cuius causa venerant, & constituto gregis vniuersi pastore, ad suas ipsi quoque oues pascendas redirent, decimo Calendas Maii Concilium pontificis iussu, maximaque patrum omnium consensione est ad exitum perductum. Cuius Concilii decreta, quæ ad fidem declarandam pertinent, hæresesque damnandas, sua auctoritate Martinus pontifex confirmauit.<sup>r</sup> Verumtamen, quia multa restabant adhuc præcipue de Christianorum moribus corrigendis; ea omnia in proximam Synodum reseruata sunt: quam iam tum Martinus indixit, & post septem annos Ticini congregari iussit. Synodo absoluta Martinus in Italiam venit, Florentiæque aliquamdiu diuersatus, tandem Romam se recepit, vbi reliquam vitam egit. Ac de Concilio quidem Constantiensi hætenus.

Quoniam autem huius exitiosi schismatis quod in ea Synodo fuit oppressum, adhuc supersuerunt scintillæ nonnullæ, quæ magno labore sunt extinctæ; reliquum est, vt de his mentio breuiter fiat. Ac

Concil. Tom. 29.

Hh

<sup>a</sup> Sess. 40.  
& 41.<sup>r</sup> Sess. vlt.<sup>r</sup> Sess. 44.

Plat. in  
Ioan. 23.  
& Mart. V.

primum quidem illud liquet, Gregorium & Ioannem XXIII. vel potius Angelum Corarium & Baltassarem Cossam, nullam postea ecclesie molestiam exhibuisse. Angelus enim antequam Concilium absolueretur, ex vita discessit: Baltassar vero cum in carcere seruaretur, tandem custodibus pecunia corruptis euasit, Florentiam venit, seque ad Martini pedes supplex abiecit; a quo benigne exceptus, & in cardinalium collegium cooptatus, paulo post in eadem urbe morbo consumptus est, & magna funeris pompa inibi in sancti Ioannis templo sepultus. At vero Benedictus XIII. siue Petrus de Luna, septem annos post Synodum Constantiensem vixit, neque unquam pontificis nomen deposuit: imo vero cum eodem tempore Alphonsus Aragonie rex bellum gravissimum in Italia cum Ludouico Andegauensi gereret, ac Martinus in partes Ludouici propendere videretur, iratus pontifici Alphonsus dedit operam, ut cardinales duo, qui reliqui erant post obitum Benedicti, pontificem alterum designarent. Delegerunt ipsi Aegidium Munionem canonicum Barcinonensem, cui Clementi VIII. nomen fuit. Idem cardinales creauit, & alia obiit munera pontificia. Sed postea cum idem Alphonsus in gratiam cum Martino rediisset, facili negotio schisma est omnino sublatum. Nam Alphonsus Borgia vir optimus ac prudentissimus, qui paucis post annis factus est pontifex maximus, tunc ad hoc negotium delectus, egit cum hoc Clemente, ac deinde Petrus cardinalis Fuxensis: tantumque uterque apud eum sua opera & auctoritate potuit, ut Clemens sponte se pontificatu abdicarit. Coniecti sunt in vincula duo illi cardinales qui eum delegerant, quia nunquam errorem deponere, neque Martino vero pontifici obtemperare voluerunt. Atque ita demum schismatis incendio omni ex parte restincto, & Martinus vnus clauum securus ecclesie tenuit, & ipsa summam tranquillitatem ac pacem optatissimam consecuta est.

## ACTA

SACRI GENERALIS

### CONSTANTIENSIS CONCILII.

**I**N nomine sanctæ & indiuiduæ Trinitatis. Hic liber continet ordinationes, statuta, constitutiones, decreta, & alia acta & gesta in generali Constantiensi Concilio, præfidente sanctissimo in Christo patre & domino no-